Besluit van het college van B&W gemeente Aalten

Zaakkenmerk/Onderwerp	Z/22/121412/Akkoord van Groenlo 3.0
Verantwoordelijk organisatieonderdeel	Ruimte/team Openbare Ruimte
Zaakkenmerk/Documentkenmerk	Z/22/121412/D-423279
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	E. Groters
Uitvoeringsprog. Raad	Duurzaamheid, Het akkoord van Groenlo en een energieneutrale gemeente Aalten in 2030
Besloten in de vergadering van	B&W vergadering d.d. 09 mrt 2023

Toelichting voorstel

Samenvatting	Portefeuillehouder H.J..Groters Er is een nieuwe versie van het Akkoord van Groenlo opgesteld, aangepast aan de ontwikkelingen sinds het akkoord van 2013. Het akkoord zal regionaal worden uitgewerkt in een regionale uitvoeringsagenda. Nadat de gemeenteraden in de regio hebben ingestemd met het Akkoord van Groenlo 3.0 (AvG3.0) zal hierover worden gecommuniceerd en zullen de gezamenlijke gemeenten andere partijen zoals organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen in de Achterhoek vragen het akkoord te ondersteunen.
Voorgestelde beslispunten	1. Instemmen met het herijkte regionale Akkoord van Groenlo 3.0 (bijlage 2) 2. Het herijkte Akkoord van Groenlo ter besluitvorming voorleggen aan de gemeenteraad (bijlage 4) 3. Een vervolg geven aan het AvG 3.0 door een regionale uitvoeringsagenda uit te werken 4. Nadat de raden in de regio hebben ingestemd met het AvG 3.0 hierover communiceren en de steunbetuigingen van o.a. organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen in de Achterhoek verwerven (bijlage 4)
Besluit	akkoord
Inleiding	De Achterhoek heeft in 2009 en 2013 een Akkoord van Groenlo vastgesteld. De belangrijkste ambitie in dit akkoord was het streven naar een energieneutrale Achterhoek in 2030. Een energieneutrale Achterhoek wil zeggen dat alle

energie die we verbruiken in de Achterhoek duurzame, hernieuwbare, energie is. In 2016 hebben we de definitie voor een energieneutrale Achterhoek beperkt tot de energie die wordt verbruikt in de gebouwde omgeving (woningen en bedrijven). De term ‘energieneutraal’ is ook gekwantificeerd in 2016, in de “Regionale uitvoeringsagenda duurzame energie Achterhoek” (in het vervolg UA2016 genoemd). Hierin is een Achterhoekse strategie uitgewerkt om in te zetten op energiebesparing en het zelf opwekken van duurzame energie. Voor elke gemeente is de ambitie ook vertaald in meetbare doelen. Per gemeente zijn doelen gesteld:

- hoeveelheid lokaal op te wekken duurzame elektriciteit in kWh;
- hoeveelheid te vervangen m^3 aardgas voor duurzame warmtebronnen;
- percentage te besparen elektriciteit;
- percentage te besparen aardgas in m^3.

Ten opzichte van het referentiejaar 2013. De Uitvoeringsagenda is twee keer gemonitord in 2018 en 2020.

In 2021 is geconstateerd dat het tijd is om onze ambitie en doelstelling van het AvG tegen het licht te houden, een herijking van het AvGr is op zijn plaats. Er is namelijk veel gebeurd in de energietransitie sinds 2016, er zijn nieuwe inzichten, en de samenhang tussen de verschillende opgaven en trajecten is niet altijd duidelijk. Belangrijke zaken hierin zijn o.a.;

- het nationale klimaatakkoord (uit 2019) waarin duidelijk de taken van de gemeente worden omschreven (die vallen in de thema’s elektriciteit en gebouwde omgeving);
- er heeft een landelijke standaardisering plaatsgevonden over de manier waarop we de energietransitie uitdrukken en meten (in cijfers). Dit ETM (energie transitie model) houdt ook rekening met omzet- en transportverliezen van energie en de economisch rendabele benutting van (natte) biomassa;
- de RES 1.0 Achterhoek (regionale energiestrategie) vastgesteld in 2021 waarin is vastgelegd ~~om~~ 1,35 TWh

duurzame elektriciteit op te wekken in de Achterhoek. De Achterhoekse RES-bijdrage komt overeen met de ambitie die in de UA2016 gezamenlijk is geformuleerd;.

- de RES 1.0, ETM én de monitoring van de UA2016 in 2020 hebben nieuwe inzichten opgeleverd over de opgave voor een energieneutrale Achterhoek. *Zo zal er In 2030 in de gebouwde omgeving van de Achterhoek nog (fossiel) aardgas worden verbruikt, dat is de Achterhoek volgens de definitie niet energieneutraal.* ETM wijst uit dat voor het behalen van energieneutraliteit de opgave voor opwek groter is dan 1,35 TWh aan grootschalig-zon op land, grootschalig zon op dak en grootschalig wind. De evaluatie geeft aan dat de energiebesparing achterblijft bij de opgave, vastgesteld in de UA2016
- elke gemeente heeft een Transitievisie Warmte (2021) opgesteld waarin staat hoe de gemeente aardgasvrij kan worden in 2050. De warmtetransitie in de Achterhoek betekent dat het elektriciteitsverbruik, als alternatief voor verwarming met aardgas, flink zal toenemen, en daarom ook de opgave voor duurzame opwek van deze elektriciteit.

In 2021 hebben de gemeenten met behulp van RoyalHaskoningDHV een voorstel voor de herijking van het Akkoord van Groenlo opgesteld. Er is veel tijd gaan zitten in het evalueren van het proces van de afgelopen jaren, te benoemen van de successen en het wegen van de samenwerking in de regio. Dit heeft geresulteerd tot een intern “reisverslag” van 2016 tot nu. Hierin is er veel aandacht voor onze waarden, onze manier van samenwerken en de gevoelde urgentie. De achtergrond en historie is beschreven, er is gerekend en er is een aanzet gedaan voor een nieuw uitvoeringsprogramma. Dit uitvoeringsprogramma is nog niet gereed, het moet nog verder in thema’s en cijfermatig worden uitgewerkt. Wel is er een nieuw Akkoord van Groenlo geformuleerd: het Akkoord van Groenlo 3.0.
Ook is er een versie gemaakt voor organisaties, ondernemingen en onderwijsinstellingen e.d. in de Achterhoek. Aan hen wordt gevraagd om een steun te betuigen aan het akkoord, maar ook om zelf in actie te komen.

Argumenten

1.1 Het akkoord uit 2013 is aangepast een de situatie van 2022
Het nieuwe akkoord geeft aan dat de ambitie voor een energieneutrale Achterhoek nog steeds belangrijk is, dit wordt benadrukt. Ook is het een herbevestiging van de Achterhoekse samenwerking; samen d'ran. Het akkoord is ook aangepast aan de huidige situatie. Nieuw beleid en cijfermatige inzichten zijn verwerkt in het akkoord. In lijn met het klimaatakkoord is gekozen om uiterlijk 2050 energieneutraal te zijn. Belangrijk is hierbij ook dat gebleken is dat de opgave om energieneutraal te zijn veel hoger is dan is ingeschat in 2016. Voor 2030 hanteren we de opgave voor opwek van duurzame energie uit de RES. Deze opgave komt wél overeen met de opgave voor opwek voor een energieneutrale Achterhoek uit de uitvoeringsagenda in 2016.

1.2 Het akkoord is een gemeenschappelijke tekst waar elke gemeente in de Achterhoek zich in kan vinden
De Achterhoek werkt veel samen maar er zijn ook verschillen tussen de gemeenten. Elke gemeente legt zijn eigen accenten en heeft haar eigen specifieke lokale situatie. Er is afgesproken dat elke gemeente zijn bijdrage levert, we spreken een minimum af. Individuele hogere ambitie is wenselijk. Dit wordt nader uitgewerkt in een nieuwe uitvoeringsagenda. In de huidige tekst kan elke gemeente zich vinden.

2.1 Het is van belang dat de gemeenteraden het akkoord onderstrepen
De intentie van het oude akkoord van Groenlo is niet veranderd, maar dat neemt niet weg dat de tekst aan een update toe was. Instemming van de gemeenteraad met deze nieuwe versie van het akkoord is logisch. De gemeenteraad onderstreept hiermee de ambitie om hard te blijven te werken aan een energieneutrale Achterhoek. Bestaand beleid zoals de RES Achterhoek en de TVW van alle gemeenten zijn integraal onderdeel van het akkoord. Het akkoord ondersteunt nadrukkelijker de huidige en toekomstige uitvoering. De uitwerking

van de uitvoering van het akkoord ligt bij het college.

3.1 In de Uitvoeringsagenda wordt het akkoord concreet gemaakt
Regionaal wordt al lang en succesvol samengewerkt. Dit verandert niet. Wel is het tijd om de thema's waar we gezamenlijk mee op willen trekken op een rijtje te zetten. Er is al veel voorwerk gedaan om te komen tot een uitvoeringsagenda. De komende maanden wordt dit voorwerk uitgewerkt. Cijfermatig wordt het doel opnieuw bepaald en worden de thema's definitief gemaakt. De nieuwe uitvoeringsagenda is een document waar de afzonderlijke gemeenten zich op kunnen baseren voor een gemeentelijk uitvoeringsprogramma. Er is ruimte voor variatie, voor specifieke lokale accenten. Het programma zal deels bestaan uit bekende thema's en zal deels nieuwe, actuele thema's bevatten. Thema's uit de RES en de TVW zullen ook opgenomen worden.

4.1 Voor een energieneutrale Achterhoek hebben we alle partijen nodig
Gemeenten hebben een bepaalde invloed om de energietransitie te versnellen, maar we kunnen dit niet alleen. De overige O's zijn nodig om de transitie tot een succes te maken. Daarom worden de andere O's actief gevraagd het akkoord te ondersteunen en zelf ook aan de slag te gaan.

4.2 Communicatie over het nieuwe akkoord is essentieel
Het akkoord geeft aan dat we *samen* aan een energieneutrale Achterhoek blijven werken. De reden hiervoor is onveranderd groot. De gevolgen van de klimaatverandering wordt steeds voelbaarder voor onze inwoners. Ook zijn de economische effecten van de energiecrisis dit jaar voelbaar voor iedereen. Door een goede communicatie wordt de gezamenlijke inspanning van de gemeenten onderstreept.

Kanttekeningen

Het akkoord van Groenlo 3.0 voegt niets toe aan bestaand beleid

Het eerste Akkoord van Groenlo is al in 2009 gemaakt, dit was ver voor het nationale klimaatakkoord uit 2019. We waren een voorloper, en daar mogen we trots op zijn. We zijn echter ook ingehaald door nieuwe inzichten. Deze nieuwe inzichten zijn ~~nu~~ verwerkt in het nieuw Akkoord van Groenlo 3.0. Bestaand beleid is geïntegreerd in het nieuwe akkoord. Daarnaast geeft het akkoord een nieuwe impuls aan de Achterhoekse samenwerking; tussen de gemeenten maar zeker ook met organisaties, instellingen en ondernemingen in de Achterhoek.

Het Akkoord van Groenlo 3.0 verlaagt de ambitie
In 2009 is de ambitie uitgesproken om energieneutraal te zijn in 2030. Deze ambitie is nu bijgesteld tot *uiterlijk* 2050. In 2009 was de omgang van de opgave nog niet goed in beeld. Deze opgave is groter dan destijds gedacht. Een bijstelling van 2030 tot 2050 is hierdoor te verdedigen. We sluiten hierdoor ook beter aan bij het nationaal klimaatakkoord. De opgave voor de opwekking van lokale duurzame energie die in 2016 is vastgesteld is overigens wel gehandhaafd en vastgelegd in de RES 1.0.

Overleg gevoerd met

Regionale ambtelijke werkgroep Akkoord van Groenlo 3.0:

Vervolgstappen en planning

Uitwerken vervolg:

regionale uitvoeringsagenda maken:	begin 2023
communicatietraject	begin 2023

Participatie

Er wordt regionaal een communicatieplan uitgewerkt om burgers en organisaties bij het akkoord te betrekken.

Communicatie

Het besluit wordt uitgesteld openbaar, wanneer alle colleges het voorstel hebben vastgesteld kan er een gezamenlijk persbericht uit.
Er wordt regionaal een communicatieplan uitgewerkt om burgers en organisaties bij het akkoord te betrekken.